

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

**referitor la Inițiativa legislativă cetățenească intitulată
LEGE pentru modificarea și completarea Legii învățământului
preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările
ulterioare, și a Legii învățământului superior nr. 199/2023,
cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru
modificarea altor acte normative**

Analizând Inițiativa legislativă cetățenească intitulată **LEGE pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru modificarea altor acte normative**, formulată de un comitet de inițiativă în baza prevederilor Legii nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, republicată, cu modificările ulterioare, și transmisă de împuternicitul comitetului de inițiativă cu adresa înregistrată la Consiliul Legislativ sub nr. R2836 din 20.11.2025, pentru care s-a constituit dosarul nr. D1037/20.11.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, precum și al art. 3 alin. (2) din Legea nr. 189/1999, republicată, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil inițiativa legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Inițiativa legislativă cetățenească propune o serie de intervenții legislative asupra Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, Legii învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările

ulterioare, și **Legii nr. 141/2025** privind unele măsuri fiscal-bugetare, cu modificările ulterioare, **modificarea art. 1 alin. (2⁶) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2009** privind acordarea voucherelor de vacanță, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 94/2014, cu modificările și completările ulterioare, precum și **abrogarea art. XVIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2025** pentru modificarea și completarea unor acte normative, pentru stabilirea unor măsuri privind implementarea programelor naționale din domeniul lucrărilor publice, precum și pentru stabilirea unor măsuri bugetare, cu modificările ulterioare.

2. Prin obiectul său de reglementare, inițiativa legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. n) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **titlu**, întrucât se preconizează intervenții legislative asupra mai multor acte normative, în acord cu uzanțele normative, sugerăm reformularea acestuia astfel:

**„Lege pentru modificarea și completarea
unor acte normative privind domeniul învățământului”.**

5. La **partea introductivă a art. I**, potrivit uzanțelor de redactare, după sintagma „Monitorul Oficial” se va insera expresia „**al României**”.

Observația este valabilă și pentru situațiile similare de la **art. II și IV - VI**.

De asemenea, partea finală a **părții introductive a art. I** va fi scrisă astfel: „... cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se **completează după** cum urmează:”.

Observația este valabilă în mod corespunzător și pentru **partea introductivă a art. II**.

5.1. La **pct. 1**, referitor la normele preconizate pentru **art. 23 alin. (1) lit. a) și j)**, facem trimitere la prevederile art. 49 alin. (2) și (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, potrivit cărora „*O enumerare distinctă, marcată cu o literă, nu poate cuprinde, la rândul ei, o altă enumerare și nici alineate noi*”, iar „*Dacă ipoteza marcată cu o literă necesită o*

dezvoltare sau o explicare separată, aceasta se va face printr-un alineat distinct care să urmeze ultimei enumerări”.

5.2. Referitor la **pct. 3** și **4**, întrucât vizează modificarea unor alineate ale aceluiași articol, propunem comasarea acestora într-o singură **parte dispozitivă**, cu următoarea redactare:

„3. La articolul 23, alineatele (6) și (11) se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

În continuare, se vor reda textele propuse pentru respectivele alineate.

Pe cale de consecință, actualul **pct. 4** se va elimina, iar punctele subsecvente se vor renumera în mod corespunzător.

La **pct. 3**, cu privire la textul propus pentru **art. 23 alin. (6) teza întâi**, pentru unitate de redactare, recomandăm ca expresia „formațiunile de antepreșcolari, preșcolari sau de elevi” să fie înlocuită cu expresia „formațiunile de antepreșcolari, preșcolari **sau elevi**”.

La **teza a doua**, pentru un plus de concizie și rigoare normativă, recomandăm reformularea normei astfel:

„Pentru cazurile în care se solicită depășirea efectivului maxim prevăzut la alin. (1) cu 3 sau 4 antepreșcolari/preșcolari/elevi la grupă/clasă, aprobarea se acordă de către Ministerul Educației și Cercetării în baza metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației și cercetării, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I”.

Pentru același considerent, la norma preconizată la **actualul pct. 4** pentru **art. 23 alin. (11) teza întâi**, propunem ca partea finală a acesteia să fie redactată astfel: „... **potrivit prevederilor metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației și cercetării, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I**”.

5.3. La **actualul pct. 5**, cu referire la textul propus pentru **art. 183 alin. (5¹)**, se va elimina expresia „din lege”, ca superfluă.

5.4. La **actualul pct. 6**, la **partea dispozitivă**, expresia „un nou alineat, (5²)” se va reda sub forma „un nou alineat, **alin. (5²)**”.

La textul propus pentru **art. 183 alin. (5²)**, considerăm că norma este susceptibilă să aducă atingere principiului nediscriminării sau egalității în drepturi, întrucât, pentru celelalte cadre didactice încadrate pe post, **stabilirea tarifului la plata cu ora se realizează potrivit prevederilor art. 183 alin. (5¹)**, fără a fi inclusă în calculul salariului de bază aferent cadrului didactic majorarea de 10% prevăzută la art. 8 din anexa nr. 1 capitolul I lit. B la Legea-cadru nr. 153/2017 privind

salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, **majorările și sporurile fiind stabilite în mod expres**, pe când în cazul cadrelor didactice pensionate ar urma să se aplice la calculul tarifului la plata cu ora, la salariul de bază, și majorarea de 10%.

Referitor la **principiul nediscriminării sau egalității în drepturi** prevăzut la **art. 16 din Constituție**, în jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat că *„acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Ca urmare, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (...)*. Principiul egalității în drepturi nu înseamnă uniformitate, *încălcarea principiului egalității și nediscriminării existând atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite (...)”*.

În plus, semnalăm că trimiterea din finalul normei la prevederile alineatului (2) este incorectă, întrucât acest alineat se referă la absolvenții de liceu pedagogic cu specializarea „Pedagogia învățământul primar” și nu la majorări, sporuri sau indemnizații.

Sub rezerva observației anterioare, din rațiuni de redactare și având în vedere că denumirea Legii-cadru nr. 153/2017 este deja precizată la art. 82 alin. (7) din Legea nr. 198/2023, sugerăm ca expresia „reglementată de art. 8 din Anexa nr. I capitolul I lit. B la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare” să fie redată sub forma „**prevăzută la art. 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B la Legea-cadru nr. 153/2017**, cu modificările și completările ulterioare”.

5.5. La actualul pct. 7, la norma preconizată pentru art. 190 alin. (6), pentru un plus de rigoare normativă, recomandăm ca expresia „ale persoanei” să fie redactată sub forma „ale **cadrlui didactic respectiv**”.

5.6. La actualul pct. 8, cu referire la textul propus pentru **art. 207 alin. (3) teza întâi**, pentru evitarea repetiției, propunem ca expresia „sunt prevăzute în fișa postului” să fie înlocuită cu expresia „**se includ în fișa postului**”.

5.7. Referitor la **actualele pct. 9 și 10**, semnalăm că prin aceste intervenții este propusă introducerea la art. 207 a două noi alineate, alin. (14) și (15), în condițiile în care alin. (11) - (13) ale respectivului articol au fost abrogate prin art. LIII pct. 10 din Legea nr. 141/2025.

Precizăm că, potrivit prevederilor art. 60 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, completarea actului normativ constă în introducerea unor dispoziții noi, cuprinzând soluții legislative și ipoteze suplimentare, exprimate în texte care **se adaugă elementelor structurale existente**.

Prin urmare, în vederea materializării corecte a acestor intervenții legislative, pentru concordanță cu prevederile legale mai sus arătate, este necesară introducerea celor două noi alineate după ultimul element structural al art. 207 aflat în vigoare, și anume după alin. (10).

În situația în care observația de mai sus va fi însușită, părțile dispozitive ale actualelor pct. 9 și 10 se vor comasa într-o singură **parte dispozitivă**, cu următoarea redactare:

„... **La articolul 207, după alineatul (10) se introduc două noi alineate, alin. (10¹) și (10²), cu următorul cuprins:**”.

În continuare se vor reda textele celor două noi alineate, care vor fi marcate în mod corespunzător, iar **actualul pct. 10** se va elimina.

Referitor la soluția preconizată pentru **art. 207 alin. (14) teza întâi** – unde se propune ca personalul didactic de predare cu o vechime în învățământ de peste 25 de ani și gradul didactic I să beneficieze, la cerere, de reducerea cu 2 ore săptămânal a normei didactice de predare-învățare-evaluare prevăzute la alin. (4) lit. d), f) și h), fără diminuarea drepturilor salariale – semnalăm că aceasta **necesită clarificarea faptului dacă aceeași persoană din categoria personalului didactic de predare poate să beneficieze cumulativ** atât de prevederile *de lege ferenda* menționate (**reducerea normei didactice de predare-învățare-evaluare cu 2 ore**), cât și de cele de *lege lata* prevăzute la art. 207 alin. (3) teza a doua, adică de **reducerea timpului aferent activităților prevăzute la alin. (1) lit. b) - f) cu 2 ore/săptămână**, dat fiind că în ambele situații nu vor fi afectate drepturile salariale, cu toate că **timpul de lucru săptămânal se poate reduce astfel de la 40 de ore la 36 de ore**.

Precizăm că acest din urmă text se referă la **alte activități decât activitățile didactice de predare-învățare-evaluare și de instruire practică și examene de final de ciclu de studii**, adică la **activități neincluse în norma didactică de predare-învățare-evaluare, de instruire practică și de evaluare curentă**.

Sub rezerva observației anterioare, în ceea ce privește norma preconizată pentru **art. 207 alin. (14) teza a doua**, sugerăm următoarea redactare: „Acesta poate desfășura activități didactice de predare-învățare-evaluare remunerate în regim de plata cu **ora numai** după efectuarea normei didactice **prevăzute** la alin. (4) lit. d), f) și h)”.

La **alin. (15)**, pentru unitate de redactare cu alin. (14), este de analizat dacă partea finală a normei nu ar trebui redactată astfel: „... **numai** după efectuarea normei didactice **complete prevăzute la alin. (4) lit. e) și g)**”.

6. La art. II, formulăm următoarele observații și propuneri referitoare la intervențiile legislative propuse pentru Legea învățământului superior nr. 199/2023:

6.1. La pct. 1, potrivit uzanțelor de redactare, la **partea dispozitivă** se va introduce virgula după expresia „La articolul 63”.

Observația este valabilă în mod corespunzător și pentru **părțile dispozitive ale pct. 2 și 5-7**.

Referitor la intervenția legislativă asupra **art. 63 alin. (5)**, considerăm că, prin eliminarea tezei a doua, potrivit căreia „*Bursele individuale acordate studenților-doctoranzi înmatriculați la programele de studii universitare de doctorat, organizate cu finanțare de la bugetul de stat la forma de învățământ cu frecvență, se acordă pe toată durata anului calendaristic*”, aceasta este lipsită de previzibilitate, întrucât nu mai rezultă expres perioada de acordare a bursei respective.

Observația este valabilă în mod corespunzător și în privința normei propuse la **pct. 2** pentru **art. 107 alin. (3)**, din cuprinsul căreia se elimină prevederea potrivit căreia bursele de la bugetul de stat pentru studenții înmatriculați la programele de studii universitare de licență didactică cu dublă specializare sau masterat didactice „*se acordă pe perioada desfășurării activităților didactice, prin care se înțelege cursuri, seminare, laboratoare, proiecte, activități practice, sesiuni de examene, conform graficului activităților*”.

Totodată, pentru un plus de rigoare normativă, sugerăm ca sintagma „ordin al ministrului educației” să fie înlocuită cu sintagma „ordin al ministrului educației și cercetării, care se publică în **Monitorul Oficial al României, Partea I**”.

6.2. La pct. 3, semnalăm că nu se poate introduce un alineat în locul unui alineat abrogat, așa cum este cazul alin. (8) al art. 129. Prin urmare, soluția constă în introducerea unui nou alineat, marcat (7¹). Astfel, partea dispozitivă a pct. 3 va avea următorul cuprins:

„3. La articolul 129, **după alineatul 7** se introduce **un nou alineat, alin. (7¹)**, cu următorul cuprins:

(7¹) Pentru elevii ...”.

La norma preconizată pentru **actualul alin. (8) al art. 129**, la teza **întâi** termenul „Bursa” va fi redactat cu inițială mică. De asemenea, la primele două teze, denumirea ministerului va fi redată sub forma **Ministerul/Ministerului Educației și Cercetării**.

6.3. La pct. 4, referitor la propunerea de introducere a unei noi litere, lit. a¹), la **art. 149 alin. (25)**, întrucât lit. a) este abrogată, iar dispozițiile noi se pot adăuga doar elementelor structurale existente, recomandăm modificarea întregului alineat, după cum urmează:

„4. La articolul 149, **alineatul (25) se modifică și va avea următorul cuprins:**

«(25) Studenții pot beneficia de:

a) burse de excelență olimpică I/internațională;

b) burse de performanță;

c) burse de studiu;

d) burse pentru învățământ dual;

e) burse pentru masterat didactic;

f) burse sociale;

g) burse speciale, acordate de instituția de învățământ superior, în baza unei metodologii aprobate de senatul universitar;

h) burse de performanță sportivă.»”.

7. La art. III, semnalăm că soluția propusă instituie o derogare de la o altă normă derogatorie, aspect contrar normelor de tehnică legislativă. Prin urmare, recomandăm modificarea articolului avut în vedere, și nu instituirea unei noi derogări de la acesta. Menționăm că, în această situație, soluția legislativă trebuie construită în funcție de momentul preconizat al intrării în vigoare a prezentei legi (înainte sau, după caz, după începerea anului școlar 2026 - 2027), pentru a evita incertitudini privind regimul aplicabil pe parcursul anului școlar.

Sub rezerva observației anterioare, sintagma „articolului LVIII” se va reda în forma abreviată „**art. LVIII**”. De asemenea, după titlul Legii nr. 141/2025 se va insera sintagma „**cu modificările ulterioare**”, observație pe care o reiterăm și pentru situația similară de la **partea introductivă a art. IV**.

8. La art. IV pct. 1, pentru respectarea unității de redactare, textul se va reda astfel:

„1. **La articolul XVIII, alineatul (9) se abrogă.**”.

La **pct. 2**, din același considerent, **partea dispozitivă** se va reda sub forma:

„2. La articolul XLIII **alineatul (1), litera g)** va avea următorul cuprins:”.

Semnalăm marcarea eronată la al doilea **pct. 2**, fiind necesară înlocuirea marcajului cu cifra „3”.

9. La art. V, potrivit uzanțelor de redactare, partea dispozitivă va avea următorul cuprins:

„Art. V. – **La articolul 1** din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 110 din 24 februarie 2009, **aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 94/2014**, cu modificările și completările ulterioare, **alineatul (2⁶)** se modifică și va avea următorul cuprins:”.

10. La norma preconizată pentru **art. VI**, precizăm că, în ipoteza abrogării art. XVIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2025, va fi eliminat termenul, respectiv **anul 2026**, în care pot fi plătite anumite restanțe de natură salarială, scadente până la data de 31 decembrie 2025.

În ipoteza în care aceasta este intenția inițiatorului, partea finală a normei va fi redată astfel: „... publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 907 din 2 octombrie 2025, **cu modificările ulterioare**, se abrogă”.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 1016/10.12.2025